

LÖFGRENS ANALYS AB

Dags för en dialog mellan två läger inom forskningen

Det är inte helt lätt att sätta sig in detta ämne som är laddat både politiskt, psykologiskt, religiöst och juridiskt. Forskarvärlden har i många år varit djupt splittrad och inte ens kunnat enas om en gemensam terminologi. Är problemet sekter, destruktiva sekter, manipulativa sekter, nya religiösa rörelser, mind control, hjärntvätt eller något annat?

För att göra grundläggande forskning måste man enas om vad man ska forska på, ett fenomen med en tydlig definition. Utifrån den definitionen kan man sedan göra olika typer av studier för att få en heltäckande bild, d.v.s. göra enkäter, intervjuer, observationer m.m.

Idag råder begreppsförvirring vilket leder till onödiga konflikter. En sekt är en mindre grupp med avvikande åsikter, men därmed inte nödvändigtvis skadlig. Det som en gång var en lite sekt, exempelvis kristendomen, kan bli stora världsomspännande religioner och allmänt acceterade i samhället. Många skadliga grupper är stora och finns representerade i många länder och kan därför inte ses som en mindre avvikande grupp.

Samma svårighet finns med begreppet nya religiösa rörelser. Är de överhuvudtaget nya? Alla skadliga grupper är vare sig nya eller religiösa och inte alla nya religiösa grupper är inte heller skadliga.

Frågor som kräver svar är:

1. Vad är problemet (definition)?
2. Vilken utbredning har problemet, antal grupper, antal människor, antal anhöriga.
 - a. hur stor andel upplever negativa konsekvenser och hur många upplever positiva effekter?
 - b. Vilka negativa och positiva effekter ger ett engagemang under och efter.
3. Hur kan hjälpa dem som drabbats och hur kan vi förebygga att fler drabbas av negativa konsekvenser. Vad kan göras inom:
 - a. vården
 - b. socialtjänsten
 - c. politiken
 - d. juridiken
 - e. skolan

Några artiklar som tar upp svårigheten med att forska i ämnet är:

- "Forskning om destruktiva sekter - Barcelona 1993" av Michael D. Langone AFF - (American Family Foundation)

- AFF Research Plan, november 1999 - The two "Camps" of Cultic Studies: Time for a Dialogue; Michael D. Langone; Cultic Studies Journal, 2000, vol 17.
- Cults, Psychological Manipulation, and Society: International Perspectives - An overview.; Cultic Studies Journal 2001, vol 18, part 2.

Artiklarna finns hos ICSA - International Cultic Studies Association (f.d.AFF). Michael Langone tar upp följande problem:

- att jämföra studier baserade på olika definitioner,
- att få tag på ett relevant urval
- att göra datainsamling utan snedvriden information
- att genomföra statistiska metoder utan att jämföra äpplen och päron
- slutsatser gjorda av känslomässigt påverkade forskare - påverkan från juridiska fall.
- övergeneraliseringar
- att klarlägga samband mellan orsak och verkan
- göra slutsatser om utbredning
- att populationen (gruppen som berörs av problemet) förändrats
- slutsatser om skada

En ansats till definition gör Langone med begreppet "Psychological Abuse" som han för fram i en artikel med samma namn; Cultic Studies Journal; 1992; vol 8, no 2.

"En person behandlas som ett objekt som kan manipuleras och utnyttjas, istället för en person vars autonomi, identitet, och värdighet skall respekteras" (min översättning). (Langone 1992). Man måste uppnå en tröskel av frekvens och/eller intensitet av "psychological abuse" för att kallas detta mätas med Group Psychological Abuse Scale (Charmbers et al, 1994). Mind control ska ses som en del av detta begrepp.

Det är hög tid att alla instanser inom samhället höjer sig över alla de starka känslor ämnet väcker och tillsammans arbetar för att definiera problemet, skaffa kunskaper om problemet och hjälpa de som farit illa.

Helena Löfgren
Beteendevetare,
samtalsbehandlare och
f.d. medlem av Unification Church
(uppdaterad 2008)